

KŘEHKÝ, TEDY VŽDYCKY QUEER

Ohledávání současné role mužů a žen ve vztazích je mimořádně záslužné a Váňovi za ten pokus patří ocenění. Zvlášť když vytváří nové postavy, které skutečně starým dobrým představám hospodyněk a živitelů neodpovídají. Jenže autorova snaha o střídavé popisování myšlenek a pocitů obou postav působí toporně. Líčení Bářiných emocí, náhlých výbuchů vzteku a myšlenkových pochodů zkrátka není uvěřitelné, některé scény jako by vypadly z příšerných (a ovšem úspěšných) českých filmových romantických komedií. Váša chce Báru s Filipem vymanit z patriarchálních nároků na vzhled či roli ve společnosti, takže má Bára krátké vlasy a je pracovně vyčerpáná – nicméně roušku ušije Filipovi modrou a sobě růžovou. Takových úporných snah, kterým podráždějí nohy úsměvné detaily, je v knize plno.

Filipova postava je znatelně propracovanější a uvěřitelnější. Víme o jeho rodinných traumatech, zatímco u Báry známe spíš data. U Filipa je mnohem větší prostor k porozumění zraněním z předchozích vztahů. Většinou totiž doplatí na hru, ve které je někým, kým být nechce, tedy machistickým, dominantním alfa samcem, okopírovaným z filmů a porna. Tento mindset se po zamilování do Báry mění (že jeho láska působí značně závislákým dojmem, nechám stranou). Filip objevuje novou stránku svého já, svého těla, vztahu k němu. Přiznává si vlastní křehkost, slabost, kterou po přijetí začne vnímat jako přednost.

Bylo asi bláhové doufat, že i česká literatura konečně získá citlivého hrdinu, kterého už dnešní společnost zná, ale často ho neumí tak úplně docenit. Vyznění knihy je také hořkosladké: musí být snad všichni muži, kteří se necítí dobře v dominantní maskuliní pozici, automaticky tak trochu queer? Ne že bychom nepotřebovali i pořádné queer hrdiny, v *Křehkosti* se ale bezděčně zabývá možnost běžné existence citlivého muže, který své emoce umí artikulovat, přijímá svou křehkost a je empatický k druhým. A nechce jen tvrdý sex.

Knihy má podle anotace ambice být „společenským románem o životě současných třicátníků“ a klást „řadu zásadních otázek“. Po třech stovkách stran četby se domnívám, že zůstalo jen u upřímného přání. Román dobře zachycuje problémy dnešních vztahů často vznikajících na Tinderu. Ukazuje i tendenci od problémů ve vztazích utíkat a neschopnost efektivně komunikovat. Spíše ale přispívá ke stereotypizaci žen i mužů a o lásce a partnerech hledajících svou roli ve vztahu toho mnoho neřekne. **IN**

VYBÍRÁME Z NOVINĚK

NIKDO NENÍ SÁM

Petra Soukupová (Host, 2022)

Upéct svému otci koláč, uklidit mu celý dům, položit květiny na hrob nedávno zesnulé matce (a vyhnat její rýpavé monology z hlavy) a dojet domů ke své rodině, kde ji čekají dvě dospívající děti. Ty ji považují za totálně nechápající matku. Veronika k nim hledá cestu, snaží se, ale životní dysbalance se zintenzivňuje stále víc. A druhý den všechno zase znovu. Nebo by šlo požádat někoho o pomoc?

Turbulence rozervanosti a starostí zklidňuje jen milující manžel, ale času na něj je málo. Společné chvílky se smrskly na probírání starostí i průšvihů potomků a občasný rychlý sex. A udržet si vysoké postavení v práci? To už nezachrání ani koňaková špička. Možná by pachutí proplouvání vlastním životem spláchnula sklenička červeného. Nebo rovnou tři. Veronika se musí rozhodnout tak, aby ji starost o stárnoucího otce nepřeválcovala.

NEDĚLE ODPOLEDNE

Viktorie Hanišová (Host, 2022)

Malý Teo žije trochu podivný život. Má domácí výuku a žádné kamarády. Jeho otec často není doma, pracuje totiž na něčem důležitém. S přísnou matkou chodí povinně do náboženského centra, kde se matka snaží vymodlit odpuštění všech hříchů. Kéž by se díky tomu Teo zbavil té obří skvrny, která mu hyzdí obličej! Dny se chlapci táhnou jeden jako druhý v šedivém oparu a každou neděli odpoledne se otec zvedne a někam odjede. Týden co týden, měsíc po měsíci, se železnou pravidelností, v tichosti a bez vysvětlení, celé roky. Tahle rodina má dost možná nějaké tajemství! Viktorie Hanišová se jako autorka proslavila zejména svou volnou trilogií o mateřství/rodičovství (*Anežka, Houbarka, Rekonstrukce*) a nyní se – po dvou knihách povídek a rozhovorů – ke svému silnému tématu opět vrací.

STEHY

Sára Zeithammerová (Listen, 2022)

Malá růžová knížka vypadá jako z červené knihovny, a kdyby pod ní nebyla podepsaná scenáristka úspěšného webového seriálu *Pět let* Sára Zeithammerová, asi by se nám na radaru nerozblíkla světýlka zvědavosti. Autorka svůj debut vystavěla na manželském trojúhelníku: v jednotlivých kapitolách se střídá pohled manželky a milenky. O tom, jak situaci vnímá muž, se kterým mají obě ženy vztah, se nedozvíme, ale ani nepotřebujeme dozvědět. Jeho role je upozaděna záměrně. Síla *Stehů* je především v tom, jak odkrývají vnitřní pochybnosti obou akterek, jak popisují ženské nejistoty a obavy v patriarchálním světě, který ženskou roli stále definuje tak, že jí není možné nikdy dostat. Přesto se o to obě hlavní postavy snaží a možná pro sebe navzájem nalézají i pochopení, jako by skrze vlastní jizvy vnímaly nelehkou situaci té druhé.